

Hauteskunde-mahai batean parte hartzeko jarraibideen eskuliburua

1. Zer da hauteskunde-mahaia?

Hauteskundeak daudenean, gure ordezkari izateko aukeratu ditzakegu alderdi politikoak eta hautagaiak, bozketa bidez.

Botoa ematera goazen lekuari hauteskunde-lokal edo hauteskunde-eskola deritzo. Hauteskunde-mahaia hauteskunde-lokal barruan botoa emateko dugun lekua da.

Hauteskunde-mahai bakoitzean, boto guztiak biltzeaz arduratuko diren pertsonak daude. Ondoren, haiek zenbatuko dituzte hauteskundeen emaitza ezagutzeko.

Hauteskunde-mahaian parte
hartuko duten pertsonak zozketa
bidez aukeratzen dira.

Aukeratuak bagara,
hauteskunde-mahaian parte
hartzeko derrigortasuna dugu.

Parte hartzen ez badugu,
isuna jarriko digute.
Arrazoi on batengatik
posible da mahaira joan
behar ez izatea.

Hauteskunde-mahaian egoteko baldintzak dira:

- ✓ Irakurtzen eta idazten jakitea
- ✓ 18 eta 70 urte bitartean izatea

Hauteskunde-mahai bateko partaide bagara,
eskuliburu hau irakurri beharko
dugu eta baita hauteskundeen
egunean gurekin eraman ere.

2. Hauteskunde-mahaia osatzen duten pertsonak

Hauteskunde-mahaia

3 pertsonak osatzen dute:

- ✓ **Presidente 1**
- ✓ eta **2 bokal.**

Hauteskunde-mahaiko kideen betekizunak

Goizeko 08:00etan
Hauteskunde-lokalera joatea eta dagokion
Mahaian aurkeztea.

Jendeak bozkatu ahal izateko
Hauteskunde-mahaian beharrezkoa
den guztia egiaztatzea.

Boto-emaielen botoa jasotzea.

Hauteskunde-mahaia zaintzea
eta gerta daitezkeen
arazoak saihestea.

Botoak zenbatu
eta emaitzak
agintariei ematea.

Presidenteak erabakiko du nola jardun ezbeharren bat dagoenean edo erabaki bat hartu behar denean.

Hauek dira hauteskunde-mahaia osatzen duten pertsonen eskubideak:

- ✓ 65€ jasoko ditu bere lanarengatik.
- ✓ Egun horretan lanpostura ez joatea, eta hauteskunderen ondorengo egunean 5 orduko baimena izatea.
- ✓ Kalterik izanez gero, Gizarte Segurantzak artatuko ditu.

Mahaiko talde titular bat dago, Mahaia beteko duten pertsonena. Eta **ordezkoen** talde bat ere badago.

Ordezko pertsonak ere zozketa bidez aukeratzen dira, eta titularrak ordezkatzeko dituzte haiek euren betekizunak bete ezin dituztenean.

Ordezkoak hauteskunde-mahaira joan behar dute goizeko 08:00etan, eta beharrezkoak ez badira, joan ahal izango dira.

Mahaira titularrik edo ordezkorik gerturaten ez bada, bozkatzera doan lehenengo pertsonari eskatu ahal izango zaio mahaiari geratzea.

Hauteskunde-mahaiari egon daitezkeen beste pertsona batzuk ere badaude:

ikuskatzaileak eta ahaldunak.

Alderdi politikoek aukeratutako pertsonak dira.

Ikuskariak alderdi

politikoetako partaideak dira

eta Hauteskunde-mahai batean geratzen dira.

Hauek dira beraien funtzioak:

- ✓ Mahaiari gertatzen denari buruzko iritzia ematea, nahiz eta erabakirik hartu ezin duten.
- ✓ Protestatu, erreklamatu eta ziurtagiriak eskatzea, beharrezkoa iruditzen bazaie.

Ahaldunak ere alderdi

politikoen partaide dira,

eta mahai batetik baino gehiagotik

eta Hauteskunde-lokal bat baino

gehiagotik igarotzen dira.

Hauek dira beraien funtzioak:

- ✓ Hauteskunde-mahaietako bozketak eta botoen zenbaketak ongi egiten direla egiaztatzea.
- ✓ Protestatu, erreklamatu eta ziurtagiriak eskatzea, beharrezkoa iruditzen bazaie.
- ✓ Ikuskatzaile gisa jardun dezakete Mahaian ikuskatzailerik ez badago.

Hauteskunde-mahai

guztiak jasoko dute

Zonaldeko Hauteskunde-Batzordearen laguntza.

Hauteskunde-Batzordea Hauteskunde-

lokal bakoitzean

modu egokian

funtzionatzeaz

arduratuko da.

Presidenteek

Zonaldeko Hauteskunde-Batzordeari

deitu ahal izango diote arazorik balego.

3. Hauteskunde-mahai

bakoitzean beharrezkoa den materiala

Boto-ontziak boto-emaileek

haitan botoak sartzeko.

Diputatuen Kongresurako

eta Senaturako

boto-ontzi bana.

Bozkatzeko kabina

Mahaitik hurbil.

Nahi duenak kabinan sartzeko

aukera izango du bere botoa

modu pribatuan prestatzeko.

Gutun-azal eta paper

zuriak Diputatuen Kongresurako

eta sepia kolorekoa Senaturako.

Erroldako zerrenda,

Mahai horretan bozkatu

dezaketen pertsonekin.

Mahaia eratzeko ekintza.

Dokumentu horretan Mahaiko k

ide guztiek sinatuko

dute egunaren hasieran,

Mahaia nork osatzen duen jakiteko.

Zenbaketa-aktak.

Alderdi politiko bakoitzak
Diputatuen Kongresurako
eta hautagai bakoitzak
Senaturako lortutako botoen
kopurua idatziz jasotzen
diren dokumentuak dira.

Saioaren akta.

Mahai batean bozkatu
duten pertsonak,
alderdi bakoitzak lortu
dituen botoak eta egunean
zehar gertatu diren arazoak
biltzen dituen dokumentua da.

Bozkatzen dutenen zerrenda.

Mahai horretan bozkatu dezaketen
pertsonek izenak bilduko
dituen dokumentua da.

Bozkatzeko ziurtagiriak.

Bozkatzera joan dela
egiaztatu beharra duen
eta hala eskatzen duen orori
emango zaizkion dokumentuak dira.

Txantilo osagarria.

Senaturako hauteskunderen
botoak zenbatzen laguntzen
duen orria da.

Ikuskatzaileen

izendapenaren kopiak.

Ikuskatzaileei Mahai batean
ala bestean egotea ahalbidetzen
dien dokumentuak dira.

Eman izanaren agiriak

eta gutun-azalak,
egunaren bukaeran dokumentuak entregatzeko.

4. Hauteskunde- mahaiko kideen atazak

Bozketa hasi aurretik

Goizeko 08:00etan,
Hauteskunde-mahaia eratzen da.

Hauteskunde-lokalean
deitutako pertsonak elkartzen dira.
Ordezkariek beharrezkoak ez badira,
etxera itzuliko dira.

Gero, behar duten
material guztia dutela
egiaztatuko da.

Zerbait falta bazaie, Zonaldeko
Hauteskunde-Batzordeari jakinaraziko diote.

Goizeko 08:00ak eta 08:30ak bitartean,
Mahaira hurbilduko dira
ikuskatzaileak eta euren akreditazioa
erakutsiko diote presidenteari.

Dena zuzen badago,
Mahaia eratuko da.

Presidenteak Mahaia eratzeko akta
idatziko du eta hartan
sinatuko dute kide guztiek.

Bozketan zehar

Goizeko 09:00etan,
presidenteak hurrengo esango du:
“Hasi da bozketa”.

Nahi duena gertura
daiteke Mahaira eta bozkatu.

Hurrengo urratsei jarraituko zaie bozkatzeko:

- ✓ Boto-emaile bakoitzak bere izena
eta abizenak esango dizkio
presidenteari eta bere NAN, Pasaporte
edo Gidatzeko baimena erakutsiko dio.

- ✓ Bokalek edo ikuskatzaileek
pertsona hori boto-emaileen zerrendan
dagoela egiaztatuko dute.

- ✓ Boto-emaileak gutun-azalak itxita emango ditu, eta presidentek haren izena eman eta “botoa eman du” esango du.

- ✓ Botoa ematen bukatzeko, boto-emaileak bere gutun-azalak jaso eta boto-ontzietan sartuko ditu.

- ✓ Mahaiko kideek pertsona adierazi eta boto-emaileen zerrendan dagokion zenbakia idazten dute.

Boto-emaileen zerrendan ez dauden pertsonak hurrengo aurkeztuta bakarrik bozkatu ahal izango dute:

- ✓ Mahai horretan botoa emateko eskubidea onartzen dion Ebazpen Judiziala.
- ✓ Errolda-ziurtagiri espezifikoa.

Bozketa eten ahal izango da a Mahaian alderdi edo hautagairen baten txartelak falta badira.

Boto-txartelak falta badira,
presidentek
Zonaldeko Hauteskunde-Batzordeari abisatuko dio,
boto-txartel gehiago ekartzeko
ahalik eta azkarren.

Bozketa bertan behera
utzi ahal izango da hautagaitzaren
baten boto-txartelik ez bada lortzen ordu batean.

Bozketaren ondoren

Arratsaldeko 08:00etan bukatuko da bozketa.
Mahaiko presidentek botoa emateko
denbora agortu dela adieraziko du.

Ondoren, postaz emandako
botoen gutun-azalak sartuko
ditu boto-ontzietan.

Postaz bidalitako botoen
emaileak erroldan daudela
egiaztatuko dute bokalek,
eta Mahaiko
boto-emaileen
zerrendan idatziko dituzte.

Azkenik, Mahaiko kideek
bozkatuko dute:
presidenteak, bokalek
eta ikuskatzaileek.
Guztiek sinatuko dute
boto-emaileen zerrenda.

Bozketa bukatzen denean,
botoak zenbatzeari ekingo zaio.

Hasteko, Diputatuen Kongresurako
botoak zenbatuko dira eta, jarraian,
Senaturako botoak.

Horrela zenbatuko dira botoak:

- ✓ Presidenteak gutun-azalak ireki
eta ozen irakurriko ditu boto-txartelak.

Botoak hautagaien
aldekoak, zuriak edo
baliogabeak
izan daitezke.

Boto zuriak

- ✓ Barruan boto-txartelik ez duten gutun-azalak
- ✓ Aurkeztu ez diren alderdi politikoei emandako botoak.
- ✓ Hautagairik markatu ez den Senaturako botoak.

Boto baliogabeak

- ✓ Gutun-azalik gabeko edo eredu ofizialekoak ez diren gutun-azala duten boto-txartelak.
- ✓ Kongresurako hautagai bat baino gehiagorentzat botoa duten gutun-azalak.
- ✓ Senaturako zilegi diren hautagaiak baino gehiago markatuta dituzten boto-txartelak.
- ✓ Gauzak idatzita dituzten boto-txartelak.

- ✓ Mahaiko kideek dauden gutun-azalen kopurua botoa eman duten pertsonen kopuruarekin bat datorrela egiaztatuko dute.

- ✓ Presidenteak protesta edo erreklamaziorik dagoen galdetuko du. Egonez gero, Mahaiko kideek erreklamazioaren inguruan bozkatuko dute eta gehiengoak dioena egingo da.

- ✓ Boto baliogabeak ezik, gainerako boto-txartel guztiak suntsituko dira.

Presidenteak emaitza esango du:
Kongresuan alderdi bakoitzak lortu dituen botoak eta Senaturako hautagaiek lortu dituztenak.

Hurrengoak ere esango ditu: mahai horretako zerrendan zenbat boto-emaile egon den, zenbatek eman duten botoa, zenbat izan diren baliogabeak eta zenbat zuriak.

Ondoren, zenbaketaren akta eta saioko akta idatziko dira.
Mahaiko kide guztiek sinatuko dituzte 2 dokumentu horiek.

Dokumentuak agintariei ematea

Emaitzen dokumentuak
3 gutun-azaletan emango dira.

1. gutun-azalean, egun horretan
erabilitako jatorrizko dokumentu
guztiak daude.

2. eta 3. gutun-azaletan,
hurrengoan kopiak daude:

- ✓ Mahaia eratzeko ekintza.
- ✓ Saioaren aktak.

Presidenteak 1. eta 2.
gutun-azalak entregatuko ditu Epaitegian.
Poliziak edo Guardia Zibilak lagunduko dio.

Hauteskunde-lokaleko bokal
batek edo Correoseko langile batek 3.
gutun-azala jaso
arte itxarongo du.

Horrela bukatuko da
Hauteskunde-mahaiko
kide guztien
parte hartzea.